

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства охорони
здоров'я України
_____ р. № _____

ВИМОГИ
до тверджень про поживну цінність харчових продуктів та тверджень про
користь для здоров'я харчових продуктів

I. Загальні положення

1. Ці Вимоги до тверджень про поживну цінність харчових продуктів та тверджень про користь для здоров'я харчових продуктів (далі – Вимоги) застосовуються до тверджень про поживну цінність та тверджень про користь для здоров'я, що використовується у маркуванні, представленні або рекламі, призначених для кінцевого споживача харчових продуктів, які виробляються в Україні, перебувають в обігу, ввозяться (пересилаються) на митну територію України.

Вимоги застосовуються до дієтичних добавок та дитячого харчування в частинах, що не суперечать положенням відповідно таких наказів Міністерства охорони здоров'я України:

від 19 грудня 2013 року № 1114 «Про затвердження Гігієнічних вимог до дієтичних добавок»;

від 06 серпня 2013 року № 696 «Про затвердження Гігієнічних вимог до продуктів дитячого харчування, параметрів безпечності та окремих показників їх якості».

2. У цих Вимогах терміни вживаються у таких значеннях:

загальноновизнані наукові дані щодо поживної цінності або користі для здоров'я харчових продуктів (загальноновизнані наукові дані) – результати наукових досліджень прийнятного рівня доказовості, які підтверджують поживні або фізіологічні ефекти харчових продуктів та їх компонентів (інгредієнтів). Для цілей цього наказу можуть застосовуватися критерії та підходи Європейського агентства з безпечності харчових продуктів (European Food Safety Authority (EFSA) до оцінки прийнятності рівня доказовості;

інша речовина – речовина, відмінна від поживної речовини, яка має поживний та/або фізіологічний ефект;

твердження – позначка будь-якого типу та форми, включаючи малюнки, графічні зображення або символи, що згідно з законодавством не відносяться до обов'язкової інформації про харчові продукти та в якій стверджується або передбачається, що харчовий продукт має певні властивості;

твердження про зниження ризику захворювання – твердження про користь для здоров'я, яке стверджує або передбачає, що споживання певної категорії харчових продуктів, харчового продукту або складової харчового продукту значно знижує ризик розвитку певної хвороби;

твердження про користь для здоров'я – твердження, яке стверджує або передбачає, що існує зв'язок між категорією харчових продуктів, харчовим продуктом, або однією з його складових та здоров'ям споживача;

твердження про поживну цінність – твердження, яке стверджує або передбачає, що харчовий продукт має певні поживні властивості через його:

енергетичну цінність (калорійність), яку він має; має в зниженій або збільшеній кількості або не має взагалі; та/або

поживні речовини або інші речовини, які він містить; містить у зменшеній або збільшеній кількості або не містить взагалі.

3. Інші терміни вживаються у значенні, наведеному в Законах України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів», «Про інформацію для споживачів щодо харчових продуктів».

II. Загальні вимоги до тверджень про поживну цінність та тверджень про користь для здоров'я

1. Твердження про поживну цінність та твердження про користь для здоров'я можуть бути використані у маркуванні, та (або) в інших супровідних документах, та (або) рекламі, якщо вони відповідають цим Вимогам, містяться відповідно у додатку 1, додатках 2 і 3 до цих Вимог, а також відповідають умовам використання, що зазначені у цих додатках.

2. Твердження про поживну цінність та твердження про користь для здоров'я не повинні:

1) бути неправдивими, неоднозначними або такими, що вводять споживача в оману;

2) спричиняти сумніви стосовно безпеки або поживних властивостей інших харчових продуктів;

3) заохочувати або спонукати до надмірного споживання певного харчового продукту;

4) стверджувати, передбачати або мати на увазі (натякати), що збалансоване та різноманітне харчування не може забезпечити отримання організмом необхідної кількості поживних речовин;

5) посилатися на зміни у функціях організму шляхом надання текстової інформації або графічних зображень (за допомогою піктограм або символів), що можуть викликати та (або) підсилювати страх споживача.

3. Забороняється використовувати твердження про користь для здоров'я у маркуванні, презентації або рекламі напоїв, що містять понад 1,2 відсотка об'ємних одиниць спирту.

4. Використання тверджень про поживну цінність та тверджень про користь для здоров'я дозволяється тільки при дотриманні таких умов:

1) наявність, відсутність або знижений вміст у харчовому продукті або категорії харчових продуктів поживної речовини або іншої речовини, щодо якої було зроблено твердження, має корисний поживний або фізіологічний ефект відповідно до загальновизнаних наукових даних;

2) поживна речовина або інша речовина, щодо якої робиться твердження:

міститься у кінцевому продукті у значних кількостях, що визначаються відповідно до пункту 2 додатка 9 до Закону України «Про інформацію для споживачів щодо харчових продуктів», або у такій кількості, що матиме поживний або фізіологічний ефект відповідно до загальновизнаних наукових даних; або

не міститься або міститься у харчовому продукті у зменшеній кількості, що матиме поживний або фізіологічний ефект відповідно до загальновизнаних наукових даних;

3) поживна речовина або інша речовина знаходиться у формі, яка може засвоюватися організмом;

4) кількість продукту, яка очікувано може вживатися споживачем, забезпечує значну кількість поживної речовини або іншої речовини, щодо якої зроблено твердження, або таку кількість, що матиме поживний або фізіологічний ефект відповідно до загальновизнаних наукових даних.

5. Використання тверджень про поживну цінність та тверджень про користь для здоров'я допускається лише у випадку, якщо можна очікувати, що споживач може зрозуміти корисний вплив, про який йдеться у твердженні.

6. Твердження про поживну цінність та твердження про користь для здоров'я застосовуються до харчових продуктів, готових до споживання відповідно до інструкцій виробника.

7. Оператор ринку, що використовує твердження про поживну цінність або твердження про користь для здоров'я повинен мати докази відповідності харчового продукту умовам використання такого твердження для цього продукту, що зазначені в додатках 1, 2 або 3 до цих Вимог. Такими доказами можуть бути результати лабораторних досліджень (випробувань), проведених в акредитованих лабораторіях, розрахунки кількості вмісту інгредієнтів/окремих речовин в харчовому продукті, призначеному для кінцевого споживача,

відповідно до кількості інгредієнтів, що використовувалися при його виробництві.

III. Вимоги до тверджень про поживну цінність

1. Забороняється використовувати твердження про поживну цінність, що відсутні у додатку 1 до цих Вимог.

2. Дозволяється використання порівняльних тверджень про поживну (харчову) цінність якщо виконуються всі такі умови:

таке твердження стосується лише харчових продуктів однієї і тієї ж категорії, беручи до уваги інші харчові продукти цієї категорії;

вказується різниця у кількості поживної речовини та/або енергетичній цінності;

порівняння стосується однакової кількості харчового продукту;

Порівняльні твердження про поживну цінність повинні порівнювати склад харчового продукту, щодо якого застосовується порівняльне твердження про поживну цінність, з продуктами тієї ж категорії, в тому числі, харчовими продуктами інших торговельних марок, для яких внаслідок особливостей складу не можуть застосовуватися твердження про поживну цінність.

3. Твердження про поживну цінність має вказуватися словами і числами, а також може додатково виражатися графічно (за допомогою піктограм або символів).

IV. Вимоги до тверджень про користь для здоров'я

1. Забороняється використовувати твердження про користь для здоров'я які не містяться у додатку 2 або додатку 3 до цих Вимог.

2. Твердження про користь для здоров'я дозволяються до використання лише у випадку якщо у маркуванні та/або у інших супровідних документах та матеріалах, та/або рекламі, міститься така інформація:

1) важливість різноманітного і збалансованого харчування та здорового способу життя;

2) кількість та умови (рекомендації) щодо споживання харчового продукту, необхідна для отримання заявленого корисного ефекту;

3) у випадку необхідності, застереження для осіб, яким слід уникати вживання харчового продукту в їжу;

4) відповідне попередження для харчових продуктів, які можуть становити небезпеку для здоров'я у випадку споживання у надлишкових кількостях.

3. Посилання на загальні переваги поживної речовини або харчового продукту для здоров'я або якості життя, пов'язаної зі станом здоров'я може бути зроблене лише у супроводі твердження про користь для здоров'я, що міститься у додатку 2 до цих Вимог.

4. Рекомендації або схвалення медичними асоціаціями, асоціаціями дієтологів та інших організацій, що мають на меті покращення здоров'я людей, можуть застосовуватися лише за наявності науково обґрунтованих доказів для таких рекомендацій та схваленень.

5. Забороняються до використання такі твердження про користь для здоров'я:

1) твердження, яке передбачає, що здоров'ю може бути нанесена шкода у разі неспоживання певного харчового продукту;

2) твердження, що прямо вказують кількість або відсоток ваги, яка може бути втрачена у випадку споживання харчового продукту;

3) твердження, що посиляються на рекомендації окремих лікарів або фахівців у сфері охорони здоров'я.

V. Вимоги до тверджень про зниження ризику захворювань та тверджень, які стосуються розвитку і здоров'я дітей

1. Забороняється використовувати твердження про зниження ризику захворювань та твердження, які стосуються розвитку і здоров'я дітей, що не містяться у додатку 3 до цих Вимог.

2. На маркуванні харчових продуктів, в якому зазначені твердження про зниження ризику захворювань, або, якщо його не існує, презентація чи реклама харчових продуктів, до яких застосовуються твердження про зниження ризику захворювань, повинні містити інформацію про те, що захворювання на яке

посилається твердження, має декілька факторів ризику, і що зміна одного з цих факторів може або не може мати сприятливий ефект.

**Генеральний директор Директорату
громадського здоров'я**

А. СКІПАЛЬСЬКИЙ